

AEU-2

**QALLUNAATUT PIGINNAASANIK MISILITSINNEQ /
DANSK FÆRDIGHEDSPRØVE MAJ 2015**

Piffissami nal. Ak/Tidspunkt.:

13.00 - 14.00

Ulloq misilitsiffik/Dato:

Marlunngorneq / Tirsdag den 19. maj 2015

Ikiuutitut atorpeqarsinnaasut / Hjælpeidler:

Oqaatsit / Ordbøger:

Nudansk

Kalaallisut - Qallunaatut / Grønlandsk - Dansk

Qallunaatut - Kalaallisut / Dansk - Grønlandsk

Misilitsinnerup sivisussusaa / Varighed:

1 time

Atuartup aqqa / Kursistens navn:

Cpr. Nr. :

Piareersarfik:

Nakkutilliisup atsiornera / Prøvevagtens navn:

Piffissaq tunniussiffik / Tidspunkt for aflevering:

1A. NAVNEORD/SUBSTANTIVER/TAGGISIT

Find de navneord i teksten der står i *flertal*, og skriv dem i kassen nederst på siden.

Taggisit **qasseersiutitut** *allaqqasut nassaarikkitt karsimullu ataaniittumut allattorlugit.*

Opskrifter fra Grønland

2 ryper

1 pakke hakket rensdyrkød

2 æg

1 lille løg

1 frisk chili

1 spsk havregryn

1 dl mælk eller piskefløde

Ryperne plukkes.

Rensdyrhak og de øvrige ingredienser blandes og fyldes i dem.

Luk fuglene ved hjælp af en stegenål eller bomuldsnor.

Brunes på alle sider. Derefter tilsættes lidt væske, så de småkoger i en times tid.

Serveres med kartofler og gulerødder.

Eksempel: Opskrifter

1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

1B. NAVNEORD/SUBSTANTIVER/TAGGISIT

Skriv den rigtige form af navneordet fra parenteser.

Taggit eqqortoq ungaluutit iluaniittoq oqaaseqatigiinnut allagak.

Eksempel: I gamle dage var det svært at bo i Grønland. (dag, dagen, dage, dagene)

1. Når _____ kommer, er det rigtig koldt at bo i Grønland.
(vinter, vinteren, vintre, vintrene)
2. Selvom Grønland er et moderne _____, er det stadigvæk vejret, der bestemmer.
(land, landet, lande, landene)
3. De grønlandske _____ er rigtig gode til at klare sig i naturen.
(barn, barnet, børn, børnene)
4. Når man går på rensdyrjagt, skal man huske at have en _____ fra kommunen.
(tilladelse, tilladelsen, tilladelser, tilladelserne)
5. Så må man skyde fem _____ ad gangen.
(dyr, dyret, dyr, dyrene)
6. I Sydgrønland kan man besøge de varme _____ om sommeren.
(kilde, kilden, kilder, kilderne)
7. I Nordgrønland er der midnatssol. Så går _____ ikke ned om natten.
(sol, solen, sole, solene)
8. Alle fire _____ i Grønland er noget helt særligt.
(årstid, årstiden, årstider, årstiderne)

1C. NAVNEORD/SUBSTANTIVER/TAGGISIT

Find 10 navneord i teksten og skriv dem på linjerne.

Allatami taggisit qulit nanikkitt allallugillu.

Eksempel: Når man starter på en uddannelse, skal man vide, hvorfor man vil gå i skole.

_____ *uddannelse* _____ *skole* _____

Mange unge mennesker i Grønland vil gerne studere. Det kan være svært at vælge det rigtige studium. Der er mange muligheder, men slet ikke lige så mange som i andre lande. Der er mange, der vælger at læse i udlandet. De skal forlade deres hjem og deres familie. Det kan være rigtig svært, og mange kan ikke klare det. De vender tilbage tidligere end forventet uden den uddannelse, de drømte om. Heldigvis får flere og flere chancen for at studere herhjemme.

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

2A. UDSAGNSORD/VERBER/OQALUUTIT

Omskriv sætningerne til datid.

Oqaaseqatigiinni oqaluutit pisimasorsiutinngortikkit.

Eksempel: Min bedstemor snakker altid.

Min bedstemor snakkede altid.

1. I Grønland bor der 56.000 mennesker.

2. Butikkerne sælger ikke alkohol efter klokken 18.

3. Manden går på brættet for at købe kød.

4. Nordlyset danser hele natten.

5. Børnene cykler på deres BMX cykler.

2B. UDSAGNSORD/VERBER/OQALUUTIT

Vælg det udsagnsord, der passer ind i sætningen. Sæt streg under det rigtige ord, så sætningen bliver korrekt.

Oqaluut oqaaseqatigiimmut tulluuttoq toqqaruk ataatigullu titarnilerlugu, taamaalilluni oqaaseqatigiit eqqortumik isumaqalissammat.

Eksempel: I Grønland løfter der ikke træer.

vokser

spirer

1. Man kan studere sig til lærer i Grønland.

læse

uddanne

2. Når vi arbejder på fisketur, skal vi huske vores fiskestænger.

tager

træner

3. Jorden snurrer rundt om solen.

drejer

flyver

4. Pigen spiste tørret kød om natten.

drak

smurte

5. Forældrene advarede børnene mod fjeldgængere og onde ånder.

spurgte

viste

6. Børnene så bange, da nordlyset begyndte at danse.

blev

havde

7. Pigen ser hunden spise en stor torsk.

føler

gør

2C. UDSAGNSORD/VERBER/OQALUUTIT

Skriv den rigtige form af udsagnsordet fra parenteser i sætningen.
Oqaluut eqqortoq ungaluutit iluaniittoq oqaaseqatigiinnut allaguk.

Eksempel: Sidste år _____ *vār* _____ vi i Kangerlussuaq i 3 uger. (være, er, var)

1. Når det regner, _____ man brug for en paraply. (have, har, havde)
2. I sidste måned _____ Maniitsoq tør for bleer. (løbe, løber, løb)
3. På onsdag _____ skolen. (slutte, slutter, sluttede)
4. Så skal vi aldrig mere _____ dansk. (have, har, havde)
5. Næste år skal jeg _____ min familie i Igaliku. (besøge, besøger, besøgte)
6. Min bedstefar _____ som udstedsbestyrer i gamle dage. (arbejde, arbejder, arbejdede)
7. Dengang _____ man ikke telefoner, men telegrammer. (bruge, bruger, brugte)
8. I dag _____ der ikke en udstedsbestyrer i bygderne. (være, er, var)

3. STEDORD/PRONOMINER/TAGGISIT TAARTISSAAT

Skriv det rigtige stedord i stedet for navneordet. Brug nogle af ordene fra kassen. Hvert ord må kun bruges én gang: *Sumiissusersiut eqqortoq taggimmut paarlaallugu allaguk. Oqaatsit ilai karsimiittut atukkit. Oqaaseq ataaseq ataasiaannarlugu atoqqusaavoq.*

Eksempel: Manden sejler: Han sejler.

Det	Vi	I	Jeg	De	Den	Dem	Hun
-----	----	---	-----	----	-----	-----	-----

1. Drengene fisker: _____ fisker.
2. Isen smelter: _____ smelter.
3. Piitaaq og jeg jager: _____ jager.
4. Rensdyret løber: _____ løber.
5. Du og din ven skal med på jagt: _____ skal med på jagt.
6. Kvinden syr: _____ syr.

4. TILLÆGSORD/ADJEKTIVER/PISSUSILERISSUT

Skriv den rigtige form af tillægsordet i sætningerne. *Pissusilerissutit eqqortut oqaaseqatigiinnut allakkit.*

Eksempler:

Vinteren kan være lang. (lang)

Der er mange glade mennesker. (glad)

Det er sundt at spise fisk. (sund)

1. Air Greenlands fly er _____. (rød)
2. Afstandene i Grønland er _____. (stor)
3. Naturen er en _____ ressource. (vigtig)
4. Nordlys har ofte et _____ skær. (grøn)
5. Havet er _____ om vinteren. (kold)
6. Du skal tage _____ tøj på. (varm)
7. De grønlandske skrøner er _____. (morsom)
8. Naturen er _____ i Grønland. (smuk)

5. INFORMATIONSSØGNING/PAASISSUTISSANIK UJAARLERNEQ

Læs teksten og besvar spørgsmålene.

Atuariarlugu apeqqutitai akikkitt.

Velkommen til Arctic Airlines.

Arctic Airlines blev grundlagt i 1985. Vi er et selskab, der har speciale i at transportere passagerer og gods rundt til de arktiske egne, i særdeleshed Grønland.

Selskabet har årligt over 50.000 passagerer.

Her finder du en oversigt over Arctic Airlines' flyflåde. Flyselskabet har 23 flyvemaskiner og 3 helikoptere. I nedenstående oversigt kan du finde oplysninger om de forskellige flytyper.

Airbus 330-200

Antal: 4	Maks. rækkevidde: 10.500 km
Maks. antal sæder: 280	Længde: 58,67 m
Gennemsnitsfart: 890 km/t.	Vingevidde: 60,3 m
Maks. højde: 14.500 m	Motorer: 2* Pratt og Whitney
Maks. startvægt: 235.000 kg.	Total motorkraft: 70.000 HK.

Dash-7

Antal: 6	Maks. rækkevidde: 2900 km
Maks. antal sæder: 56	Længde: 24,58 m
Gennemsnitsfart: 425 km/t.	Vingevidde: 28,35 m
Maks. højde: 5000 m	Motorer: 4* Pratt og Whitney
Maks. startvægt: 22.000 kg.	Total motorkraft: 4500 HK.

Dash-8

Antal: 9	Maks. rækkevidde: 1596 km
Maks. antal sæder: 42	Længde: 22,25 m
Gennemsnitsfart: 589 km/t.	Vingevidde: 25,89 m
Maks. højde: 8250 m	Motorer: Pratt og Whitney type PW123D
Maks. startvægt: 19.270 kg.	Total motorkraft: 4200 HK.

Beech Super King Air 200

Antal: 4	Maks. rækkevidde: 2100 km
Maks. antal sæder: 10	Længde: 13,4 m
Gennemsnitsfart: 435 km/t.	Vingevidde: 16,3 m
Maks. højde: 11.270 m	Motorer: 2* Pratt og Whitney PT6A-41
Maks. startvægt: 6200 kg.	Total motorkraft: 1800 HK.

Sikorsky S-61N

Antal: 3	Maks. rækkevidde: 2.900 km
Maks. antal sæder: 23	Længde: 18,00 m
Gennemsnitsfart: 182 km/t.	Rotordiameter: 18,9 m
Maks. højde: 3.874 m	Motorer: 2* General Electric CT58-140-2
Maks. startvægt: 8285 kg.	Total motorkraft: 3200 HK.

Eksempel:

Hvor mange Airbus 330-200 har Arctic Airlines?

4

1. Hvor mange flyvemaskiner har Arctic Airlines?

2. Hvad er gennemsnitsfarten for en Airbus 330-200?

3. Hvilken flytype har Arctic Airlines flest af?

4. Hvor mange passagerer har Arctic Airlines årligt?

5. Hvornår blev Arctic Airlines grundlagt?

6. Hvad er maks. vægten for en Dash-8?

7. Hvor mange motorer har en Beech Super King Air 200?

8. Hvad er rotorens diameter på en Sikorsky S-61N helikopter?

6. ORDSTILLING/OQAATSIT TULLERIINNERAT

Sæt ordene i rækkefølge, så sætningerne bliver korrekte.

Oqaatsit tulleriinneri aaqqissuutikkiit oqaaseqatigiinngorlugit.

Eksempel: mange i Grønland. tilflyttere er Der

Der er mange tilflyttere i Grønland.

sner Grønland. Det i meget

Det

koloni. er gammel ~~Grønland~~ dansk en

Grønland

normalt er gå at jagt. Det på

Det

bor mennesker flest Der Nuuk. i

Der

er det Om koldt. vinteren meget

Om

rejse for Man studere. at skal tit

Man